

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дір І.Ю. Євроінтеграція України на сучасному етапі: постановка проблеми. Часопис Київського університету права 2022/2-4. С. 179-182. URL:<https://surl.lt/rqqoqu>
2. Сержанов В.В., Дяченко Т.А., Абрамов Ф.В. Корупція, неефективні інститути та європейська інтеграція. Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. №44. С. 90-95. URL:<https://surl.li/gtlsxv>
3. Яковлюк І.В. Правові основи європейської інтеграції та її вплив на державно-правовий розвиток України: дисертація. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2013. 474с.
4. Будяченко О.М. Міжнародно-правові аспекти інтеграції України до Євроейського союзу. Соціальний розвиток: економіко правові-проблеми. 2025. №1. С. 114-122. URL: <https://surl.li/zqcgfg>
5. Кішко А., Шандра Р. Вплив європейської інтеграції на право України: адаптація до європейських стандартів. UNIVERSUM. 2024. №9. С. 72–76. URL:<https://surl.li/lqbnod>

**Тварковська А.А.,
Науковий керівник: Адамчук Г.О.,
викладач кафедри судової медицини та права,
Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова,
м. Вінниця**

**ПРОБЛЕМА ВІДСУТНОСТІ УРЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ
РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ ТА ПОВ'ЯЗАНІ ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТУВАННЯ
ЗЛОЧИНІВ (ТЕРОРИСТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ, ЗЛОЧИНІ ПРОТИ ОСНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ) В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ**

Актуальність: Стрімкий розвиток технологій блокчейну та зростання обсягів операцій із криптовалютами створюють нові виклики для національної безпеки, фінансової стабільності та протидії тероризму. Відсутність повноцінного правового регулювання ринку віртуальних активів ускладнює діяльність правоохоронних органів, які стикаються з проблемами ідентифікації транзакцій, відстеження руху коштів та доведення причетності суб'єктів до злочинів [1, с.3]. З огляду на транснаціональний характер криптоекономіки, ця проблема має не лише локальний, а й глобальний вимір. [2, с.3].

Мета дослідження: аналіз правового вакууму у сфері регулювання ринку криптовалют в Україні, визначення його впливу на документування злочинів терористичного характеру та порівняння із міжнародними практиками регулювання (ЄС, США, Японія) для розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності розслідувань.

Матеріали і методи: У роботі використано аналітичний, порівняльно-правовий та системний методи. Джерельну базу становлять міжнародні стандарти FATF[1, с.3], нормативні акти Європейського Союзу (Regulation MiCA), законодавство США (FinCEN), Японії (FSA), а також українські законодавчі ініціативи, зокрема Закон України «Про віртуальні активи» №2074-IX від 17.02.2022 р. [8, с.4], . [7, с.4] .

Результати: Стан правового регулювання в Україні. Закон України «Про віртуальні активи» [8, с.4] ухвалено, але він досі не набрав чинності через необхідність узгодження з положеннями Закону «Про запобігання та протидію легалізації доходів» та регламентом ЄС MiCA. У 2024–2025 роках Міністерство цифрової трансформації розробило оновлений законопроект, який передбачає створення національного регулятора ринку, запровадження ліцензування провайдерів послуг з віртуальними активами (VASP), вимоги KYC/AML і порядок взаємодії з правоохоронними органами. Міжнародний досвід. У ЄС діє Регламент MiCA (2023), який встановлює уніфіковані

правила для емітентів криптоактивів і провайдерів послуг. [4, с.3] У США контроль здійснює FinCEN, що вимагає від бірж реєстрації як операторів грошових переказів та дотримання AML-політики. Японія запровадила сувору систему ліцензування криптобірж через Агентство фінансових послуг (FSA), що забезпечує прозорість і контроль. Україна поки перебуває на етапі наближення до цих стандартів. Проблеми документування злочинів. Основні перешкоди пов'язані з анонімністю операцій, використанням міксерів, DEX-платформ, та відсутністю єдиного реєстру VASP. Крім того, державні органи мають обмежений доступ до аналітичних інструментів, як-от Chainalysis або Elliptic, що ускладнює аналіз великих масивів даних [3, с.3]. Практичні кейси. З 2021 по 2024 рр. зафіксовано випадки використання криптовалют для фінансування терористичних угруповань, зокрема Hamas [5, с.4]. Частину активів вдалося арештувати, проте встановлення кінцевих бенефіціарів залишається проблематичним. Дослідження Elliptic (2024) також свідчать про активне використання цифрових активів у воєнних конфліктах для обходу санкцій [6, с.4].

Висновки: Відсутність комплексного регулювання крипторинку створює суттєві ризики для фінансової безпеки держави. Для підвищення ефективності протидії злочинам у криптопросторі Україні слід імплементувати стандарти FATF, створити державний реєстр VASP, посилити міжнародну співпрацю та забезпечити слідчих сучасними інструментами блокчейн-аналітики. Позитивний досвід ЄС, США та Японії доводить, що поєднання нормативного контролю і технологічного моніторингу є ключем до запобігання фінансуванню тероризму через криптовалюту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. FATF. Guidance and Targeted Updates on Virtual Assets and VASPs. Париж: FATF-GAFI, 2024. URL: [fatf-gafi.org].
2. CMS Law. Ukraine Virtual Assets Regulation Overview. 2025.
3. Chainalysis. Crypto Crime Trends 2025. New York, 2025.
4. Reuters. Crypto Mixers and Sanctions Evasion: Global Risks. London, 2024.
5. Congressional Research Service. Terrorist Financing via Cryptocurrency: Hamas and Beyond. Washington, 2024.
6. Elliptic. Crypto in Conflict: Digital Assets and Modern Warfare. Oxford, 2024.
7. RUSI. Public-Private Initiatives on Virtual Assets in Ukraine. London, 2025.
8. Закон України «Про віртуальні активи» №2074-IX від 17 лютого 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-IX#Text>.

Човган О.В.,
Керівник: Луцький Р.П., д.ю.н., проф.,
директор Науково-дослідного інституту
імені Академіка Івана Луцького,
Заклад вищої освіти “Університет Короля Данила”

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУДОЧИНСТВА ТА ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ

Судова реформа в Україні передбачає не лише організаційні зміни в системі правосуддя, а й активне впровадження цифрових технологій. Цифровізація судочинства є ключовим напрямом судової реформи, оскільки вона безпосередньо впливає на реалізацію конституційного права кожної особи на справедливий суд, гарантованого ст. 55 Конституції України [1].

Значущість цифрових технологій особливо проявилася у період пандемії COVID-19 та після початку повномасштабної війни. В умовах обмеженого доступу до судових установ та загроз безпеці саме дистанційна форма комунікації дозволила забезпечити безперервність судового процесу. Як зазначає О. Полюхович, «цифрові інструменти поступово стають не лише допоміжним засобом, а необхідною умовою здійснення правосуддя» [2, с. 42].